

D4.6

# TASTE

Preporuke



Sufinancira  
Europska unija

Ožujak 2024





## Sufinancira Europska unija

Financirano sredstvima Europske unije. Izneseni stavovi i mišljenja su stavovi i mišljenja autora i ne moraju se podudarati sa stavovima i mišljenjima Europske unije ili Europske izvršne agencije za obrazovanje i kulturu (EACEA). Ni Europska unija ni EACEA ne mogu se smatrati odgovornima za njih. Projekt: "TASTE – Rural development through Experiential trekking" Nr. 101049950



COMITATO  
REGIONALE  
UMBRO



FF Randonnée  
Bouches-du-Rhône



[www.tasteoutdoor.eu](http://www.tasteoutdoor.eu)



Ovaj je dokument licenciran pod licencom Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International (CC BY-NC-SA 4.0)

# Sadržaj

1. Projekt TASTE	4
2. Iskustvo, teritorij i turizam	6
3. TASTE Preporuke	7



# 1. Projekt TASTE

Projekt TASTE - Ruralni razvoj kroz iskustveni trekking nastao je iz razvoja posljednjih godina nišnih "turizama" posvećenih aktivnostima na otvorenom, kao što su pustolovni turizam, spori turizam, turizam hrane i vina, doživljajni turizam, sve aktivnosti koje karakterizira zajednički nazivnik: potreba za doprinosom održivom razvoju europskih ruralnih područja.

Projektne partneri identificirali su potrebu osposobljavanja udruga, volonterskih organizacija i lokalnih vlasti specifičnim vještinama potrebnim za razumijevanje velikog potencijala održivog turizma i aktivnosti na otvorenom. Stoga je sveukupni cilj TASTE doprinijeti razvoju kapaciteta lokalnih zajednica i dionika za promicanje svoje kulturne i prirodne baštine kroz (održiva) iskustva na otvorenom, istovremeno potičući praksu aktivnosti koje poboljšavaju zdravlje.

Konkretno, projekt je usmjeren na iskustveno planinarenje i valorizaciju ruralnog krajolika. Prirodna i kulturna baština postaje osnova za planiranje i oblikovanje izleta, i općenito aktivnosti na otvorenom, kako bi ih učinili privlačnima za turiste i entuzijaste, čime se povećava sudjelovanje u aktivnostima na otvorenom i općenito u tjelesnim aktivnostima.

TASTE se temelji na stvaranju i širenju participativne metodologije i pristupa zajednice usmjerenog na promicanje održivih i odgovornih oblika turizma i mobilnosti, kompatibilnih s gospodarstvom i okolišem. Cilj projekta je zapravo doprinijeti razvoju kapaciteta osoblja organizacija koje sudjeluju, kao i budućih korisnika rezultata projekta, u smislu razvoja održivog ruralnog turizma i promicanja ekološki prihvatljivog turizma, prijateljske sportske prakse i aktivnosti.

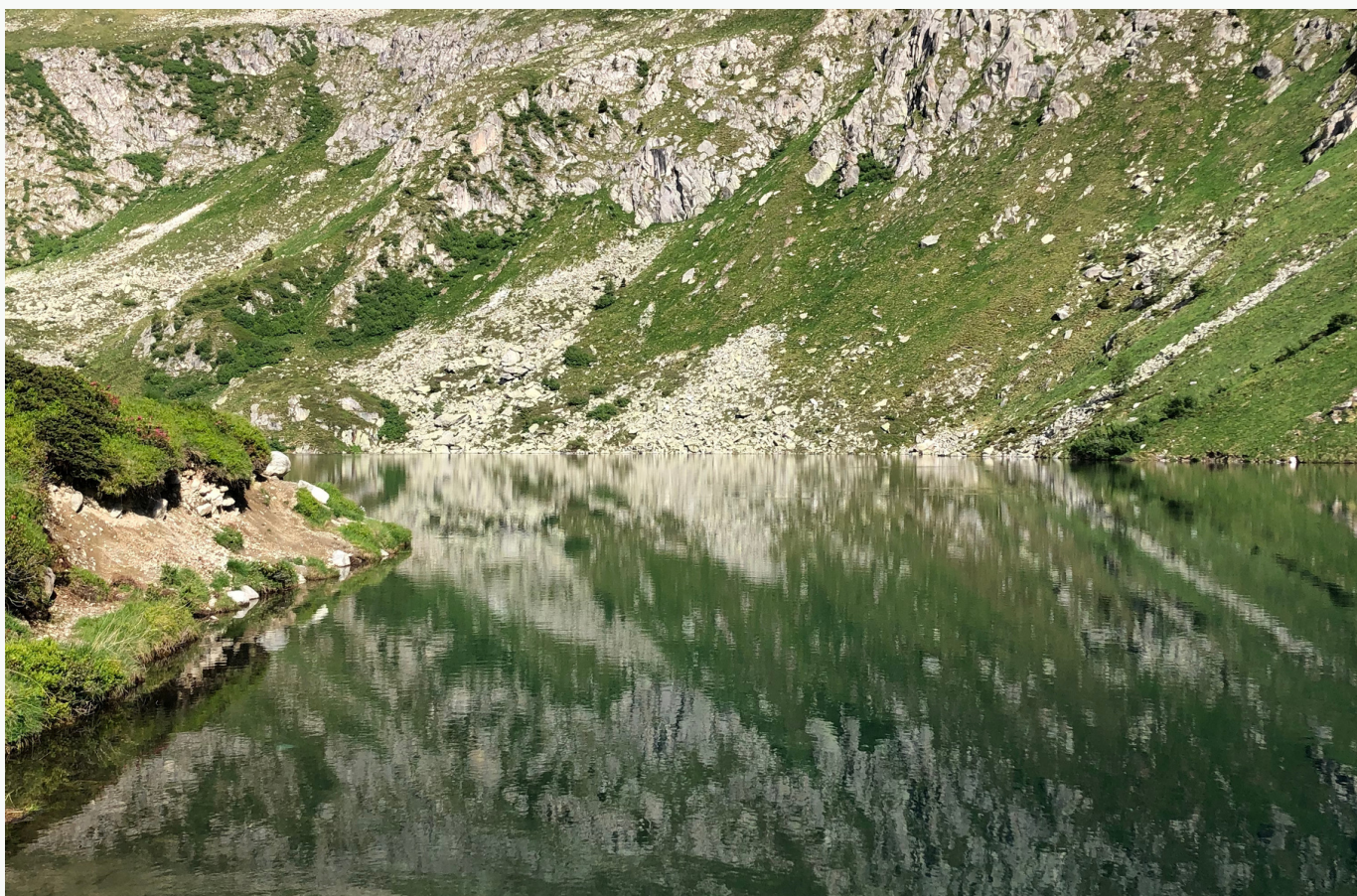




Partneri projekta TASTE postigli su dva glavna rezultata:

- TASTE Vodič, razvijen na temelju rezultata istraživačkih aktivnosti provedenih u Italiji, Francuskoj i Hrvatskoj u prvim mjesecima projekta kako bi se identificirala razmatranja i prijedlozi. Istraživanje je organizirano u dvije faze: prva 'na terenu' posvećena otkrivanju potreba planinara, druga ispitivanju postojećih ruta koje karakteriziraju lako prepoznatljive teme. Izrađen je dokument - Zajedničko izvješće - koji sažima rezultate terenskog istraživanja i uredskog istraživanja koje su proveli projektni partneri na svojim područjima te zajednički ocrtava karakteristike i razmatranja potrebna za izradu Vodiča TASTE.
- Zbirka tematskih itinerera TASTE: dokument predstavlja 18 tematskih itinerera mapiranih u partnerskim zemljama. Zbirka opisuje istaknute aspekte Vodiča TASTE. Zbirka tematskih itinerera može se koristiti kao alat za stvaranje novih europskih TASTE itinerera.

U svjetlu obavljenog rada i ukupnog iskustva TASTE-a, dokument će nastojati biti alat za potporu održivom razvoju europskih ruralnih područja.





## 2. Iskustvo, teritorij i turizam

Rast nišnog turizma posvećenog aktivnostima na otvorenom izvanredna je prilika za povećanje teritorija onih područja koja su doživjela progresivnu depopulaciju sela nakon dubokih promjena u društveno-ekonomskom modelu.

Sve dok je ruralna okolina bila naseljena, posjećivana i održavana širokom prisutnošću malih farmera, održavanje okoline i zaštita okoliša bilo je zajamčeno njihovim mrežama zajednice.

Danas se te mreže, prateći procese depopulacije unutarnjih i rubnih područja, često, nažalost i postupno, zamjenjuju drugim društvenim i bihevioralnim modelima koji karakteriziraju naše društvo.

U ovom kontekstu duboke društvene promjene, aktivnosti na otvorenom i nišni turizam mogu pridonijeti održivom razvoju europskih ruralnih područja. Projekt TASTE nastao je upravo iz promišljanja da izlet postaje iskustvo koje vrijedi isprobati ako je doživljeno u skladu s očekivanjima. U tom smislu, isticanje karakteristika okoline služi za prepoznavanje teme koja karakterizira izlet i posljedično vam omogućuje da doživite iskustvo te vam u isto vrijeme omogućuje promicanje ruralne okoline sa svim njezinim specifičnostima.

Ovdje valorizacija određene sredine određuje najmanje dva gledišta, onih koji je valoriziraju i promoviraju i onih koji je koriste za avanturu, znanje, blagostanje ili razmjenu.

Na temelju ovih općih razmatranja i iskustva partnera na projektu razvijene su sljedeće preporuke:



### **PREPORUKA #1**

POTAKNITE SPORTSKE AKTIVNOSTI NA OTVORENOM



### **PREPORUKA #2**

OJAČATI UKLJUČENOST ZAJEDNICA I LOKALNIH VLASTI



### **PREPORUKA #3**

POTICATI AKTIVNOSTI ZA STJECANJE ZNANJA O RURALNOJ OKOLINI



## 3. TASTE Preporuke

### PREPORUKA #1

#### POTAKNITE SPORTSKE AKTIVNOSTI NA OTVORENOM



Aktivnosti na otvorenom ne poboljšavaju samo fizičko zdravlje, već i mentalno blagostanje te nude nevjerojatan niz dobiti. Poticanje i promicanje ovih aktivnosti može transformirati sjedilački način života u aktivan i koristan. Uz razumijevanje, društvenu podršku i pristup avanture, svatko može uživati u brojnim blagodatima koje vanjski okoliš nudi.

Dolje su navedene neke od glavnih navika, s povezanim prednostima, koje treba poticati i podržavati u vezi sa sportskim aktivnostima na otvorenom (od planinarenja, jahanja do penjanja itd.).

- Opće zdravlje i dobit: Sportske aktivnosti na otvorenom nude priliku za tjelesnu vježbu, koja je neophodna za održavanje dobrog zdravlja, jedan od najboljih načina za postizanje dobrih rezultata ekonomično i uz brojne prednosti.
- Mentalno zdravlje: Izloženost prirodi i otvorenom može smanjiti stres, pružajući priliku za opuštanje i razmišljanje.
- Druženje: sportske aktivnosti na otvorenom mogu biti izvrsna prilika za druženje s drugima, izgradnju odnosa, upoznavanje drugih planinara na stazi.
- Iskustvo i avantura: sportske aktivnosti na otvorenom nude izravno iskustvo s prirodom i okolnim okolišem te, u isto vrijeme, priliku za istraživanje novih mjesta, otkrivanje skrivenih staza, promatranje divljih životinja i uživanje u krajolicima koji oduzimaju dah.
- Održivost: redovito bavljenje sportskim aktivnostima na otvorenom, kao što su planinarenje ili vožnja bicikla, može promovirati veće poštovanje prema prirodnom okolišu. Ljudi koji provode vrijeme vani često razviju veću svijest o važnosti očuvanja ekosustava, vodnih resursa i bioraznolikosti.



- Naučite o povijesti: s izletima možete vidjeti prirodu, čuda i povijest dok istovremeno istražujete naše najstarije porijeklo. Etrušćanske grobnice ili špilje koje datiraju iz neolitika, itd.
- Uključivanje: Planinarenje je zabavna, privlačna i korisna aktivnost koju možete raditi zajedno kako biste isprobali nove itinerere i stekli nova prijateljstva. Jednom kada ova aktivnost postane dio rutine treninga, otkrit ćemo da su dobrobiti za naše tijelo samo učinak zadovoljstva i uživanja u vježbanju.
- Sportske aktivnosti na otvorenom (od planinarenja do jahanja do penjanja, itd.) nude niz prednosti i za pojedinca i za referentnu zajednicu. Sportske aktivnosti na otvorenom zapravo mogu privući turiste u ruralna područja, što dovodi do povećanja lokalnog turizma, potičući značajan gospodarski razvoj.
- Sportske aktivnosti na otvorenom mogu potaknuti valorizaciju lokalne kulture i tradicije, na primjer kroz promicanje sportskih događaja koji slave jedinstvene prakse i resurse područja, kao što su utrke na prirodnim stazama, lokalni festivali hrane ili natjecanja u obrtništvu.
- Potrebno je ulagati u dobrobit građana i ruralnih područja, jačanje aktivnosti za promociju i širenje sportske prakse na otvorenom. Bitno je podržati inicijative posvećene određenim dobnim skupinama s posebnim osvrtom na mlađe ljude kako bi vrijeme provedeno u aktivnostima na otvorenom bilo zanimljivije od onog provedenog za računalom.

## PREPORUKA #2

### OJAČATI UKLJUČENOST ZAJEDNICA I LOKALNIH VLASTI



Lokalne zajednice su skup organizacija koje pridonose funkcioniranju i promicanju teritorija: one su pokretačka snaga razvoja teritorija.

Središnji element djelovanja lokalnih zajednica je održavanje teritorija, posebno kada njegov socio-ekonomski rast karakteriziraju i politike razvoja aktivnosti na otvorenom.

Dvije su razine intervencije koje jamče održavanje teritorija, prva je djelovanje javnih institucija usmjereno na osiguranje infrastrukture staze u smislu opreme, signalizacije i promocije, druga je inicijativa lokalne zajednice, pojedinaca i planinarskih udruga posvećenih prije svega održavanju staze prohodnom. U oba slučaja potrebni su resursi, a iznad svega potrebna je snažna sinergija koja počinje kontinuiranim praćenjem stanja staza i njihove izvedivosti.

Staza je zapravo infrastruktura izložena vremenskim nepogodama, habanju i zajedničkom djelovanju hidrogeoloških pojava, zbog čega je nužan stalni nadzor povremenim ophodnjama ili dojavama planinara.

Dolje su navedeni neki od operativnih aspekata o kojima bi mjesna zajednica trebala voditi računa:

- Uključiti lokalne privatne i javne operatere kako bi se razvili participativni pristupi korisni za promicanje održivog razvoja i prakse ekološki prihvatljivih sportskih aktivnosti za poboljšanje i povećanje turističke ponude na otvorenom.
- Identificirati, predstavljati i širiti ponudu na otvorenom i kvalitetu povezane turističke ponude, sa stajališta održivosti.
- Definirati model aktivnog upravljanja identificiranim stazama i povećati razinu kvalitete lokalnih usluga.
- Implementirati inovativne oblike komunikacije putem novih web alata (aplikacija) za povećanje i poboljšanje turističkih sljedova tijekom cijele godine.
- Podržati lokalne zajednice u razvijanju specifičnih vještina potrebnih za isticanje posebnih karakteristika teritorija koje mogu pridonijeti njegovoj promociji.
- Razvijte specifične vještine u lokalnim zajednicama kako biste istaknuli posebne karakteristike teritorija i usredotočili se na dizajn i promicanje iskustvenih planinarskih ruta kako biste potaknuli promicanje zdravih stilova života i aktivnosti.
- Proširiti potporu lokalnim vlastima kako bi osigurali stalne financijske resurse namijenjene kvalitetnijim inkluzivnim aktivnostima učenja na otvorenom.
- Ojačati aktivnosti i sustave praćenja izvedivosti i označavanja staza.
- Uspostaviti ili poboljšati posebne tehnike za reguliranje stvaranja i održavanja staza kako bi se izbjegla zabuna koja često nastaje zbog dupliranja znakova na istoj stazi, dizajniranih za različite aktivnosti (brdski biciklizam, jahanje, hodanje na krpljama, nordijsko hodanje...).
- Ojačati specifične radnje u PON/POR/PSR posvećene mreži staza kao radnje praćenja okoliša korisne za smanjenje rizika od hidrogeološke nestabilnosti.



- Regulirati ili zabraniti prometovanje motornih vozila stazama i šumskim putovima koji nisu dovoljno široki da omoguće istodobnu prisutnost planinara, biciklista i motornih vozila.
- Promovirajte prikladne smještajne kapacitete za dobrodošlicu ljubiteljima aktivnosti na otvorenom: na primjer, uz jahačku stazu uzde, utočište mora nuditi hranu i sklonište za konje da prenoće, oni koji idu na brdski biciklizam znaju da na kraju dana postoji potrebu za bilo kakvim održavanjem bicikla.

### RACCOMANDAZIONE #3

## INCENTIVARE ATTIVITÀ PER LA PROMOZIONE DELLA CONOSCENZA DEL TERRITORIO



Poznavanje svog teritorija nije samo način da se fizički orijentirate, već i način da se dublje povežete sa svojom okolinom. Istraživanje područja nudi jedinstvenu priliku za otkrivanje povijesti, kulture i prirode koja nas okružuje. Najbolji način da upoznate područje je aktivno istraživanje, iskustvo koje različito proživljavaju oni koji žive u tom području i oni koji ga posjećuju turistički. U oba slučaja, iskustveni trekking omogućuje vam da u potpunosti doživite područje, pješačke staze, obilazak povijesnih i kulturnih znamenitosti te uranjanje u okolnu prirodu izvrstan su način upoznavanja.

Svaki izlet nudi priliku uočiti detalje koji bi inače ostali nezapaženi. Razvijanje produbljenog znanja o području u kojem živimo stoga može obogatiti naše iskustvo svakodnevnog života i proširiti naše razumijevanje svijeta oko nas, stoga je primjereno poticati neke njegove aspekte:

- Učenje povijesti vašeg teritorija ključno je za razumijevanje konteksta u kojem živimo. Lokalni muzeji, knjižnice, arheološka nalazišta, hrana i vino te topografija služe za otkrivanje priča o ljudima koji su nastanjivali ovo područje tijekom stoljeća.
- Aktivno sudjelovanje u životu lokalne zajednice nudi jedinstvenu priliku za povezivanje s teritorijem. Kulturna događanja, proslave i festivali, lokalne tržnice, vođeni izleti prilike su za razmjenu korisne za pružanje dubljeg razumijevanja svakodnevnog života u tom području.

- Vođenje dnevnika putovanja ili osobnog bloga može biti način dokumentiranja iskustava lokalnog istraživanja. Fotografiranje i bilježenje zapažanja i razmišljanja pomoći će vam da zapamtite mjesta koja posjećujete, ali će također biti izvor inspiracije za druge.
- Prakticirajte poštovanje i očuvanje okoliša i lokalne kulture. Poštujte pravila i propise, ostavite mjesta onakva kakva ste ih zatekli i pokušajte aktivno doprinijeti očuvanju teritorija za buduće generacije.
- Osmišljavanje staza i tematskih itinerera koji posjetitelje vode kroz mjesta od prirodoslovnog, povijesnog, kulturnog i gastronomskog i vinskog interesa od temeljne je važnosti jer vam omogućuju da produbite svoje znanje o izvrsnosti područja.
- Razviti obrazovne aktivnosti usmjerene na škole, obitelji i članove zajednice s ciljem otkrivanja bogatstva teritorija kroz sportove na otvorenom.
- Uključite škole u zajedničke procese zajedničkog planiranja aktivnosti na otvorenom.
- Integrirati promicanje znanja o teritoriju u politike prostornog planiranja, osiguravajući očuvanje i valorizaciju prirodnih, kulturnih i gospodarskih resursa.
- Poticati međugeneracijske projekte koji uključuju mlade i stare kako bi se očuvala uspomena na teritorij i pospješila slojevitost navika zajednice koja ga nastanjuje.
- Promicati udruživanje susjednih lokalnih vlasti kako bi se definirale politike i strategije za održivi razvoj teritorija.





## Sufinancira Europska unija

Financirano sredstvima Europske unije. Izneseni stavovi i mišljenja su stavovi i mišljenja autora i ne moraju se podudarati sa stavovima i mišljenjima Europske unije ili Europske izvršne agencije za obrazovanje i kulturu (EACEA). Ni Europska unija ni EACEA ne mogu se smatrati odgovornima za njih. Projekt: "TASTE – Rural development through Experiential trekking" Nr. 101049950



COMITATO  
REGIONALE  
UMBRO



[www.tasteoutdoor.eu](http://www.tasteoutdoor.eu)



Ovaj je dokument licenciran pod licencom Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International (CC BY-NC-SA 4.0)





Sufinancira  
Europska unija







**Cofinanciado por  
la Unión Europea**